

HEJÉRMÉGYEI NAPLÓ

Székesfehérvár XXVI. évf. 27. 1919. Vasárnap, febr. 2.

Előfizetés helyben, vidéken:
 1 óra 2:50 K 1 óra 2:50 K
 30 K 1 évré 30 K

szűség és kiadvival: Szent István-ter. I. Telefon 208.

Felelős szerkesztő: Hajós József.

KUNFI MONDTA

kedden, hogy az iskolai vallásoktatás politikai erő és hatalom kérdése. Nem mondtott czezel semmi újat, hiszen tudtuk, hogy a modern parlamentaris világban az igazság magában mit sem ér, ha nem áll mellette őrt a szervezett politikai erő. Iskoláink, templomaink, alapítványaink, sőt szentségeink sors. is a parlamentben: dül el. Akkor csukják be templomainkat, illetőleg alakítják át orfeumokká, vagy párhelyiségekké, amikor a vallásgyűlöli irányzat politikai ereje ezt lehetővé teszi. Szabad-e a gyermekeket megkeresztelni, szabad-e a haladokot az örökkeveloságra elkészíteni, ez mind attól függ, hogy azok, akiknek mindez szent és szükséges dolog, bírnak-e elég politikai hatalommal s meg tudják-e védeni vallási érdekeiket ott, ahol most minden érvényesül vagy elvész: a parlament porondjára. A jölelkű, jambor emberek azt gondolhatnák, hogy már csak mégse lehetséges a vallás és lelkiismeret szentélyét egy bezzám s ott sertések méltán, méltán, méltán... Azt feleljük nekik: Minden lehetséges.

Most tünik, ki egyuttal, hogy milyen ostoba és megfővesztésre irányzott beszéd, hogy mi a vallást belekeverjük a politikába. Hat nem a politika nyul hozzá a vallás dolgaihoz? Nem a vallást gyűlöli politikuskok-e azok, kik most, az ország legsúlyosabb helyzetében az iskolai vallásos nevelés kiirtását s ezzel a vallás megbénítását erőszakosan a politikai küzdelem gyújtópontjába állítottak? Szóval politikai erő és hatalom kérdésével teték a vallás szent ügyét.

Most tehát minden hívő ember a gátra! Dolgozzunk mindannyian a legszentebb ügyért! Hetszáz évvel ezelőtt a keresztesháborúk idején a Szentföldért, Krisztus sírjért milliók álltak csatasorba: most nagyobb dologról van szó, felebarátaink lelkeről, magunk és gyermekeink legnagyobb, semmivel nem pótolható kincséről, azon kívül pedig az új Magyarország boldogságáról. Égeszen bizonyos, hogy ha a magyarság lelkéből a gonosz kezék kilopják a Vallást s a nemzetet istentől, akkor a nemzetet istentől eszen meg lesz nécséteve. A

nincs fölmentés, nincs kivétel, ahol mindenkiire szükség van. Föl a szent harcra! A hitért küzdött apáink szellem-szállja meg a most, még közönyös

lelkeket s a vérjünk vére mozduljon meg bennünk, hisz ugyanannak megvédéséről van szó, amelyért ők életüket áldozták. S.

Nyílt levél

Steiner Jákó drhoz,

a nemzetközi szociáldemokraták fehérvári vezéréhez.

Tisztelt Barátom!

Mestova 20 esztendeje annak, hogy a városunk ügyeiben együtt dolgozunk. Különbözők voltak a kiindulási pontjaink, különbözők az utak, a melyeken haladtunk, de a célunk meg volt: polgártársaink javát iparkodtunk előmozdítani. A jóhiszeműséget, a jó szándékot egyik se vonta meg a másiktól.

Két évtizede nem volt városunk polgársága ilyen nehéz helyzetben, mint jelenleg.

Két részre szakadtunk. Ellenséges világnézetek slápján állva, gyanakvás, gyűlölet, szenvedélyes kifakadások egymást érik. A két tábor farkasszenet néz egymással. Mindegyik fegyverrel őri éjjel-nappal a magaét és feszülő igazsággal várja, hogy a küzdelem melyen irányban fejlődik s milyen irányban dől el.

Másként képzeltek el a háború végét. Azt reméltük, hogy az ország megmaradjon a polgári demokráciának az egyenlőség, az egyenlőség, az egyenlőség.

közös gyümölcsöttermő mezőre, éretet vetést learatni s nem zsenge zölajében legázolint ki vanják.

Itt állunk a tavasz előtt s a lelkünk előtt sötét aggodalmak köde gomolyog - vajjon milyen lesz a nagy munka kezdete, vagy: lehet-e egyáltalában kezdeni azt a munkát, a melyt magyár hazánk egyesítendői, talán sok évi boldogulását reméljük. A munkás kezek tátelemlőnek, nem füstölőnek a gyárak, nem zakatolnak a gépek, megállt a kereskedelem, pangának az üzletek, tétováznak az iparosok s a földműves nép jelentős része családja delibáb után néz.

Keserves aggodalom, a hazám féltése, városunk lakóiért való remegés ezermel marczangolják a lelkemet s azt hiszem nemcsak én, de velem együtt sok ezer ember vérgödik ezek alatt a nehéz gondolatok alatt. Tudom, hogy Te is telve vagy aggodalommal, hiszen kultúrumban vagy, aki a haladást vágyod és azért kívánsz dolgozni.

Annak a tiszteletnek alappán, mellyel irántad viseltetem, erre

a szokatlan módra vállalkoztam, hogy a másik párt lapjának a hasábjáról kérjelek föl: nem lehetne-e a közös cél érdekében megkezdeni az ellentétek kiegyenlítését; nem lehetne-e olyan érintkezési pontokat találni, a melyek a két ellenséges tábort valahogyan közelebb hozná egymáshoz, hogy-népünk boldogulását, városunk nyugalmas haladást előmozdíthassuk. Hiszen utóvégre valakinek, valahogy csak meg kell kezdeni az egyenetlen munkáját s ha valahol összejönne nek és beszélgetést folytatnánk, bizonyára közelebb jutnánk egymáshoz, vagy ha nem is tudnánk egymással megegyezésre jutni, de legalább megegyezésről abban, hogy egyik a másik ellentétes nézetét békében hagyja.

Néztek csak: miben egyezünk egymással.

A politikai változás nem köpez közöttünk elválasztó falat. Hogy a királyság után kezdődő ország kivétel nélkül az országban hánt. Sok ezer emberrel érint-

nyitakba teszi a nepekét. A legnagyobb bűn pedig a hitetlenség, az isten jogainak tagadása. Nyomorultakká leszünk s az erőteljesebb, mert hívő nemzetek árja összeesap felettünk.

A sopánkodás mit sem ér. Aljjon bele mindenki a ránk kényszerített harcba, legyen hi és bugó párttag, gyűjtőn szavazókat ebresse az alvókát, magyarázon, agitáljon, osszon röpiratokat, szeressen előfizetőket a jó újságokra, egyszóval mindenki tegye meg kötelességét a szent ügyért. Ne nezz senki másholból, hogy egyesek csaknem életük töredékét menéség fáradozták, míg ők nyugodtan házasodnak, látogatnak, szokott egykedvűséggel járnak hivatalba s ebéd után végig olvassák a megszókoktól színtelen vagy keresztényellenes újságot. Háboru van újra, amelyben

Égyes szám ára 1 fillér.

Hogy a kis ember, a dolgozó, nehéz testi munkával foglalkozó ember jobb sorsot, fehérebb, puhább kenyeret vár, egészségesebb lakást, több kulturál követel — természetes s hogy ezzel szemben a kapitalizmusnak, a nagy vagyonok összeharcsolásának engedni kell — ez is természetes. Korát meg nem értő, kába ember az, aki ennek az igazságos vagyoneletelődésnek útjába akarna állani.

Ebben is tökéletesen egyetértek a te táboroddal.

Tudom jól, hogy te se vagy kommunista és veled együtt minden józaneseű ember tiszteli a magánvagyonát és megborzad a Kun Béla féle kezdekéktől, amelyeknek folytatása élő mozgóképeket ott vergődik előttük a nyomorban, éhezésben, nélkülöttségben síró Oroszország példájában. Az almadozók ott is egy szép elméletet láttak maguk előtt, a választás azonban csak a lerombolást jelölték el, amelyből évtizedekig nem lesz építés, hanem csak szenvedés és átok.

Ugyebár jól jellemeztem s helyesen jutok veled együtt egyértelmű következtetésre.

Vannak azonban elválasztó falak közöttünk.

Elsősorban a gyülekezési és szólásszabadság dolgában.

Őszintén bevallom, hogy a szociáldemokráciában magyort csalódtam, évtizedeken keresztül láttam a zsarnokság ellen való fanatikus harcát. Szenvedélyesen sziszant föl minden akadály ellen, amely az ő szabad mozgását akár a sajtóban, akár a szónoki tribünön gátolta. Ez volt az ideál, amelyért szóval és írásban titáni munkát végzett. És most, mikor elérte, mikor szabadon szólhat, gyűlésen, utcán, kaszárnyában, sajtóban — a vele ellentétes gon-

dolgozásuktól megtagadja a szólás és írás szabadságát. Alig volt eddig gyűlésünk, akár férfiak, akár nők tartották, akár függetlenségi, akár keresztény-szociális vagy társadalmi célú lett legyen — amelynek szabad lefolyását engedték volna. A sajtót állandóan fenyegetik s ha egyebet nem, a szállítását igyekeznek megakadályozni. Hat én nem hittem volna, hogy a szociáldemokraták ilyen kevéssé higvjenek a saját elveik igazságában. Hiszen akkor Tisza István zsarnok önkénye csak gúzdát cseréli, de lényegében ott vagyunk ma is, ahol évtizedeken keresztül szenvedtünk. Vagy talán sokkal szerencsésebben, elnyomottabb helyzetben. Akkor nincs egyéb tennivalónk, mint szervezkedni és, a mint a szociáldemokrata párt évtizedek kitartó munkája árán kiküzdötte magának a maga sajtó és szólás szabadságát, úgy a polgári osztályoknak is keresztül kell magunkat veredni ezen a keserves purgatoriumon.

Németországban, a diadaljutott demokrácia testvér hazájában szintén voltak, a kik a sajtószabadság korlátozására vetemedtek s a német szocialisták erőlyes föllépéssel akadályozták meg, ügyszólván győkerében iparkodtak elipornni minden reakcionárius jogfosztási kísérletet.

A mi szociáldemokratáinknak is meg kell ezt a tisztulást találni. Ha komoly párt, komolyan akarja a maga elveit. Ha a szabadság pártja, nem lehet zsarnoka a többinek. Ha hivatást akar magának szerezni, azokat nem fogja ököllet verbuválni, hanem a maga igazságának elismerésével. Én bártan mértem mondan, hogy a szociáldemokratáknak sokkal több őszinte hívők volt a for-

radaleim kezdetén, mint jelenleg, akkor, a mikor elveiknek ideális szépsége rajzolódot élénk, mint most, a mikor az emberek a szomorú valóságot, a maguk elnyomását tapasztalják.

A szociáldemokrata pártnak már a maga jói felfogott érdekében is más utra kell térnie.

A nemzetköziség nem akkor részletesebben boncolgatni. Azt hiszem, hogy maga a szociáldemokrácia csalódott legfőjében a maga nemzetközi összekötéseiben. Az oláh, szerb, cseh szocializmus vadabb nemzetilei, mint képzeljük.

Ne bántások a vallási meggyőződést. Litom, meg vagyok győződve, hogy nem ismeritek ennek az érzésnek mély-

ságát. Nem tudjátok, hogy olyan mely, mint a kényáink iránt való szeretet, a jó szült, dajkált és nevelt bannunket. Legszentebb, leggyöngyödebb érzésünk forrasztásnak össa beennünket. Ti nem ismeritek, mert nem a ti édesanyátok. De nincs jogotok az anyja iránt való szeretetet és ragaszkodást durva kezelérinteni. Lásd! a zsidó vallást én közeiről nem ismerem. De nem mérnem bántani. Nem mérnek durva kézzel hozzányulni. Főnök tőle, hogy nagy igazságatlanságot, súlyos emberi bűnt követnek el ember-társuk ellen, ha őket az ő mélységes vonzódásában, gyermek ragaszkodásukban sértémen. Engedjétek a szülőket úgy nevelni gyermekeit, a hogyan jónak látják. Hidd el, Székeshérvár lakosságának 99 százaléka ragaszkodik az iskolai vallásos neveléshez. Nemcsak a katolikusok, hanem a protestánsok és a zsidók is. Sőt talán éppen az utóbbiakban találjuk a ti vallásellenes irányotok legszilárdabb elen-

zót. Miért akar tehát az egy százalék igát rakni a kilencenkilenc vállára? Szükségünk van-e erre a boldogságra? Egy-e nincs szükségünk. Hagyjátok a szülőket önmagukat dönteni ebben a kérdésben. Ha a szülők majd önmaguk indítványozzák es többségileg úgy határoznak, hogy a vallástantast ki kell rekeszteni az iskolák falai közül, akkor legyen meg az ő akaratuk. De addig bántatlol, hogy csak keserűséget, ellenszenvt gyűlöletet, a társadalmi rend és béke föllöngését eredményezi a vallásellenes irrtási szándék. A gyermek nevelésének irányításához mégis csak inkább van joga a szülőnek, mint olyan emberneknek, akiket egy egész világ választ el tőlük. És végül még egyet.

Ha a munkátlanság problémát jár gyors és erőlyes kézzel meg nem oldják, az egész társadalom felborul. Azok, akik dolgozni hajlandók, képtelenek elvégezni az eljük törnyesulő munkásmegét. A munkátlanság nagy sokasága pedig kerekén megtagadja a dolgozást. Én itt annyilyanosság előtt nem merek rámutatni arra, a miben ennek a szomorú ténynek az okát látom. Azóban azt érzem, hogy nincs égsőbb kérdés, amely ennél sörögösebb orvoslást várna. Ebben össe kell segíteni mindenkinek. Mert ha, nem, olyan éhezésnek nézünk eléje, vagy olyan fosztogatások, rablások stb. következnak, amelyek az egész társadalmat fenekestől fel fogják fordítani. Ezt megakadályozni ép úgy érdekünk a józan szociáldemokratáknak, mint a józan polgári osztályoknak. Azt his em, hogy minden öszinteséggem mellett elég tárgylagos voltam arra, hogy eá lom usztatását s szándékaim

Szekely leány levele Nagyszombatból.

Jétől kaptuk az alábbi levelet, melyet egy derék szekely leány városunkba írta a szüleink:

Nagyszombat, 1919. jan. 18.

Kedves Anyam és Apám!

Ezt a levelet remélem meg fogják kapni, mert egy vasutas fogja feladni Pestén. Már dec. 21-én nem kaptam semmit hazáról, pedig én gyakran írtam, de úgy látszik, azért nem továbbították, mert az oláhoknál írtam, nem a leghízelgőbb jelzőkkel.

Az oláhok (nem románok) dec. 24-én délután vonultak be, hogy elrontsák a karácsonyunkat. A nagypiacon táncoltak örömkömben. Jan. 1-én pedig egy francia generális vonult be nagy pompa mellett. Másnap valóságos cirksusz volt rendezve a tiszteleitire szintén a nagypiacon, az ablakból néztük végig, Bevonult a vidékről is az oláhok, volt ökrös szekér felidiszítve, lakodalmas néppel, volt fonószoba, gyerekek stb. Voltak férfiak csörgökkel, mint a cirksuzi bohócok, úgy csördömpöltek, és ép úgy táncoltak, mint az indánok. Ilyen cirksuzt nem egy hamar lát az ember. Ma van nekik három királyok napja. Egy deszkából

épült vitaylló van a nagypiacon, ott tartják a pópák az istentiszteletet. Katonazene szól.

Nem tudom, hogy van-e, maot

Követelték a fűségektől, de a tanárok, vasutasok, postások nem teszik le. A tanároknak már ott is kellett hagyni az állásukat. A gimnáziumon kívül az állami elemi iskolákat is elveszik. Csőtörtőktől kezdve megkezdik a tanítást a magyarul tudó oláh tanerökkel.

A „kulturumzeti,” mint ahogy ök nevezik magukat, behozta itt is a botbüntetést. A többek közt ez is áll a rendeleteik közt: „akik románellenes érzéseiket nyilvánosan kifejezik, vagy akik ilyen érzésekkel, vagy törekvésekkel összeköttetést tartanak, vagy azoknak kedveznek, 2 évig terjedhető szabadságvesztéssel, vagy 5000 leigg terjedhető pénzbüntetéssel, a büntetésnek esélyeg együttes alkalmazásával büntetettnek.” No hát tessék! Ugy figyelik az embert az utcán, a villamoson, hogy nem fintorítja-e el esetleg az arcát, ha lát egy oláht, hogy egyszerűen neveltesse. Azt tudják, hogy akiknek nincs semmi jelvénye, csak magyar lehet, mert a szászok is (majd ezekről is írok) hordják a piros-kék szász jelvényt. Egy pár piros-fehér-zöld kórkardát is látni, de nem sokat. De ha még egyszer úgy megnéznék, mint a

multror, bizony én is kitűzöm a magyar nemzetit, hogy jobban lassak, hogy magyar vagyok és

és szabadság megvédőm elot-

lakunk is, ránt foghatják, hogy gúnyosan mondtuk és rögtön rajtunk is van a 25-bot.

A vasutasoktól hallottam; hogy egy Déván áutató magyar utasizszozyt az oláh katonak felszólítottak, hogy a kofferejét nyissa fel és talán lassabban ment nála a dolog, mint kellett volna, a katonák feltörték a koffert és valamit kérsve széthányták a holmiját, ő azonban ezen felháborodva olyan kifejezése ragadtatta magát, amely a katonáknak nem tetszett, leszállították a vonatról és 25 botbüntetést szabtak rá. De ő a hatodik útnél elájult és most a dévai kórházban fekszik. Becsületértérsért is ez a büntetés jár.

Van egy kis magyar újságunk, de nincs benne semmi hír, mert ha akarnak írni valamit, ami nem tetszik nekik, mindjárt cenzurazzák. Pesti újságot is csak titokban kapunk, az aztán sorba jár az ismerősök között.

A lakásokat illetve a szobákat is lefogalják az oláh tisztek részére. A kétszobásnál nagyobb lakásokból leginkább, — három szobából egyet, négyből kettőt kell átadni. A szobákat persze köteles a gazda fűteni és világítani, valamint az

uragot kiszolgálni; a fizetés egy nagy semmi. Ugy hallottuk, hogy

lehet is a dolgonan írni, az

szőnyegelt elvitték az oláhok azt mondva, hogy szükségük van rá, mert a királyuknak lakosztályt fognak berendezni, a közjegyző nyugodt lehet, mert vagy viszakapja, vagy megfizetnek érte. Igen, izetnek érte valamit, de nem megfizetik!

Ilyen és hasonló dolgokat mával a „kulturumzeti” amely mint „jóbarát” jött ide rendet csinálni.

Apátit, a kolozsvári főkommandybizost internálták, úgy hallottam, hogy itt Szébenben örik. De mi csöda jögon merik ezek az állkotott Isten orostár ez mával! Ártatlan embereket sodornak szenvedésbe, nyomorba, csak azért, mert magyar.

Égészen felháborított most a hír, hogy Majlátn püspököt, ezt az áldott jó embert, aki mindig csak jót tett, szintén internálták. Mi lehet az oka, hisz ő még a légynek sem ártott soha. Kolozsvárt a fátott valami katolikus gyűlésre, az oláh katonák és detektívek megjelentek nála és úgy vitték vissza Gyulafehérvárra, most otthon örik.

Péntek délután (17 én) értesültünk arról, hogy a generális, aki alattunk lakik, kiadta a rendeletet,

Jszinte igazságát e sorok minden olvasója felre nézve és talán mindenképpen láthatja azt is, hogy nincs közöttünk olyan széles szakadók, amelyeket áthidalni nem lehetne.

Sokakat ismerek a szociáldemokraták pártból, akiknek higgyük, okosságuk megéri, hogy az elszakított fonál összekötését valahol valakinek el kell végezni. Mi, akik ennek a városnak a területén öltünk eddig s tovább is itt akarunk maradni és innen se kiköltözni, se egymással egy engeszteletlen harc sivar sorsát átélni nem akarjuk, kezdjük meg a közéletet, igyekezzünk egymást megérteni. Elég volt a harcból, a keserűségből a vádskodásokból s kezdjünk valami okosabbat. Világot se akarok vezér szerepet venni ebben a közéleti akcióban, azonban hetek óta szorongatja valami a lelkemet, a melynek most így adtam kifejezést. Kérlek: fôgd fel az eszmét olyan jóindulattal, mint amily szerettel én Székességhérvár minden polgára ügyét támogatni akarom.

tiszteelő barátod
Bilkei Ferenc.

Leközlök a levelet, bár mi Steiner de nem tartjuk igazi szociáldemokratának.

Hogyan beszél

a meggyôzôdéses szociáldemokrata? Erre példát adott a zirci szociáldemokrata párt vezetése, Kasper József, Egyszerű falusi földmunkás, aki világot járt. Tisztes ruhájú, ôsz apostol alakú. Zircen is népgyûlés volt s akarcasak minôlünk, ott is fútytel larmával, kiadással akarták a szociáldemokraták a szónokba folytatni a szót.

Ekkor vártatlanul fellépett Kasper József a szónoki emelvényre. Ezeket mondotta:

„Munkástestvéreim! Szó-

gyentem, hogy vezérek vagytok. Nem ismerlek rájuk. Faj, hogy nem tiszteltek a meggyôzôdést és a szószabadságot. Látszik, hogy nem vagytok méggye udvelek. Hibba buzdítottalak benneket, hogy olvassatok tanuljatok.

Egyetlen érvetek: le az urakkal!

Az intelligens ember foglalmat összekelesztette a kapitalista urakkal! Szörnyű tévedés!

A multban az intelligencia is ep úgy el volt nyomva, mint mi, egyszerű munkások. Miért fordunk eddig mégis gyûlölettel?

Szabadság, hûrdelem és súlyosabb jövedelmek akartok mégis rakni az ország polgárságára, miáf ameyesôl! — Istennek hála — csak nemrégiben mindnyájan megszabadultunk!

Orvándunk kellene, ha intelligens emberek között jönnek. Tanulhatunk tőlük, ha nem is fogadjuk el, amit hirdetnek. Azt tartom, hogy még az intelligencia sem tud elégét. Akkor hogyan fogadják be a fûfiteket, ti, mikor ti meg arig tudtok valamit.

A meggyôzôdés szabadság-szertel. *De hol van megzere, hogy az a helyes és csak az, melyel — bármily erôs hittel — mi vallunk?* Kértes ben-

neteket, hallgassatok meg a szónokokat. Ha szükség lesz rá, hogy meggyôdjék ellenük magunkat és eszménket, majd felállunk mi is át és tisztességes, hangon megadjuk a mûltô feleletet.

Ez az egyedül lehetséges álláspont, de semmikép a p szô, a lárma.

Olyan ehengelek, mint Kasper ki a terror jogát el nem ismeri, nem zavarhatják meg a békés munkájukat.

letet biztosított neki, addig tovább, hogy akkor sem volt elég, amilyenek kellett volna lenni, de most, hogy látja, hogy tehetetlen, hogy minden oldalról tepik, ô is az erősebbhez csatlakozik, onné várja a koncot, csak a saját bőrét iparkodik megmenteni, elfelejté azt, hogy büszsége tartoznak az államnak, amely majd 800 évig jólétet, menedéket biztosított a számára. Pluj! csomany, hazaáruló sópredék!

Visszátérni a vasutasokhoz. Két ízben vasutat is megboloztak már. Egyet azért mert egy oiah asszonyt akij egy nékül száll-fel, le akart tessékélni, egyet pedig azért, mert utasokat, akik ill. osztály jeggely az I-sôn utaztak, a III osztályba akart tessékélni. Ezek bejelentették az aradi — üzletvezetéknek, a személyzet nem akart többet utazni, és azután alakítottak az Erdélyrészi vasutasok, póstások és bányászok szövetségét és most nem merik a vasutat bántani, mert azok most kisistenek. Ha egyet politikai okból bántanak megáll az egész vasut. Az áll. tisztviselôk is csatlakoztak hozzájuk. (A levél folytatása már csak a családot érdekli.)

HÍREK.

Szeressük egymást magyarok!

A sors lesújtott s megtepett napsyon
Szeg búska-nép, katonds, bús fajom!
Csapást szívredre napról napra mért

Es most a végsô pusztulás kísérti.
Ameir nézünk, minden oly rideg,
Kialko lángok, fáradt, tört szivek,
Csupasz lelkek, bemûlo karok
Ségítsük egymást magyarok!

Elég volt már, hogy sok-sok éven át

E nép-erôdôge emeske magát,
S hogy afkos testvergyûlölet miatt
Magunk alatt egettük a hûdét!
Magunkat tepték, verték szûn-telen.

Elladtuk egymást olesô kenyeren:
Igy bontlanak szét államok, fajok,
Beesüljük egymást magyarok!

Ránk rontanak most bérenek, vadak.

Szûnknek tepô marlólc hadak
S a negmilliók tündôkölô egen
Félünk nem int se biztatás, se fény...

Szent túzek megtört szûhrajú vágyunk.

Ne tepjük hát szét dôren ön magunk!

Szegények, ifjak, vének, gazdagok,
Szeressük egymást magyarok!

Szeressük egymást magyarok!

Ellenforradalmároknak névezzünk bennünket a szabaddalmazott forradalom csinálók.

Mi gyûllekezési. és szószabadságot kérünk mindenkinek. Embert jogot kívánunk minden társadalmi osztály számára. Az összes felekezettek vallászabadságot követeljük. Ez ellenforradalom? Azt akarjuk, — de régen ám, — hogy ne legyenek kizsákmányolók és a végén proletáriátus a szociáldemokratáknak nem csak a szociáldemokraták szószabadságát megakadályozhatják. E két közszûkségleti cikket csak szociáldemokrata kaphat. Ök egy osztály boldogulásáért küzdenek erőszakos eszközökkel, mi pedig az egész emberiség szabadságáért harcoltunk az igazság erejével.

Bbben a küzdelemben mellettünk van az erkölcsi erô, el nem bukhatunk. Erzi ezt sok szociáldemokrata, aki bár most még más táborban van, öntudatlanul a mi eszméink katonája és elítéli a terrorisztikus háremodort.

Aki az emberiség igazságáért akar harcolni, annak a mi táborunkban van a helye. Ellenteleink osztályharcot csinálnak. mi áthidaljuk és eltüntetjük az osztályellentéteket.
Öntudatos embernek, — bármely osztályhoz, vagy valláshoz tartozzék is, — a mi táborunkban, az igazságért küzdôk táborában van a helye.

Gr. Széchényi Viktorné Budapestre történt költözése miatt a Vöröskereszt Együletben elfoglalt elnöki állásáról lemondott, amit a választmány mély sajnálattal vett tudomásul. A grófné a háboru tartama alatt fáradhatatlan buzgólkodott a sebesültek érdekében és csaknem kizárólag neki köszönhető, hogy az iteni vöröskereszt oly fényes eredménnyel működhetett.

Az Oltáregyesület választmányi gyûlése kedden d. u. 4 órakor lesz a szokott módon és helyen.

Közélelmzés: A közellátási biztós szerzett a városi közélelmzés részére 50 métermázs szilvát, 50 métermázs lekvárt és 50 métermázs árpakását. — A februári cukrot most hozták haza Acsról fegyveres kísérlettel. — Kedden hatósági host mérnek, szerdán pedig a januári zsirjegyeket váltják be. Ez alkalommal a zsirjegynek csak felét váltják be.

Halálözás: Dombrovsky János január 31-én a haldoklok szentségének felvétele után 72 éves korában elhunyt. Temetése február 2-án vasárnap délután fél 4 órakor lesz a Halász utca 8. sz. gyászházból.

Elhunyt. Kálmán János 28 éves, nôielen földműves hátfónn gel eltunt atyjanak, Kálmán Jánosnak Zámoly-utcai lakásáról. Ugy látszik, hogy ô is a háboru szomorú áldozatai közé tartozik. A háboru kezdetén fogságba esett és Szibériába hurcolták. Ott egy éjjel borzalmas eseménynek volt részvevôje. Mikor vagy 300 fogolytársával egy barakkban aludt, kigyuladt a fejük fölött az épület. Az ajtókat az oroszok éjjelre lezárták s a szegény fogoly magyarok csak az ajtó és ablakok kitôrfése után voltak képesek az eleven megézés borzalmából megszabadulni. Kálmán János Szibériában hónapokon keresztül beteg volt. Káros meggyógyulást nem reményelt.

Az elkövetkezendô év végén meggyógyulás végsô nyomait nem bírta kibírni a szegény ember, kora éjjelel. Negy évi fogság után hazajött, családja minden elkövetett, a világzatására, azonban a szerencsétlen ember milyetl magára maradt, rögtön komoly gondolatokba mélyedt. Rendesen élt, szorgalmasan dolgozott, hétfôn reggel azzal vált el családjától, hogy mint rendesen tenni szokta, a templomba megy. Azóta nem láták és semmit sem tudnak felôle. Családja iránt, a melyet mindenki öszintén tisztel és becsül általános a részvét. Magunk is szeretettel kérjük olvasóinkat, hogy ha valamiféle nyomra tudnának akadni, adjanak róla híradást.

A kukorica új ára. A mult évi tengerinek januárna megálapított ára a holnapi naptól kezdve emelkedik. Február el-sejtelô kezdve ugyanis a közönséges csôves tengerinek 46, a morzsoltnak 54.40, a csôves faj-tengerinek 52.60, a morzsoltnak 62.60 korona lesz az ára.

Dr. LUTTOR KÁROLY egyet. orvostudor rendelését Vörösmarty-tér 6. sz. I. e. megkezdte. Rendel (d. e. 8—9, d. u. 3—4.

Hadirokkantak, hadiözvegyek, hadiárvaik. Díjmentes felvilágosítást, tanácsot segélyt kaphatnak a székesfehérvári és fejérmegyei hadirokkantak szövetsége irodájában. Hadigondozó vármegyeháza.

Meghívó. A székesfehérvári 17. gye. most leszerelt tart. tisztjei február 2-án este 8 órakor a M. Király szálloda éttermében a tart. tiszték özegei és árjai javára szigoruan zárkóú bucsu táncestélyt rendeznek. Belépődj személy egy 6 K, családjegy 10 K. Felhízetések köszönettel fogadtatnak. Meghívó kívánatra előmutatandó.

A szegények felruházására a h. polgármester gyűjtőútván a következők adakoztak. T. Nagy József 50 K, Vajda Armin 100 K, Grosz Aladár 200 K, Ullman Imre 20 K és Nyári György 10 koronát.

Rendőrbírság. Dr. Zavaros Aladár főkapitány, mint rendőrbíró Mikó Imre részéről bérkocsisokat, mert a meg. bennfűtő nagyobb fuvardíjat kértek 100-100 korona pénzbüntetésre ítélté. Özv. Kosztalec Jakabné (Resetta János-utca) engedély nélküli húst mért, 150 koronát fizet érte. — Pálfi János (Szárgasa-u.) a Demkő hegyen köteletségét teljesítő detektívot sértegette. Ezért 100 koronára ítélték.

Ellógott betörő. A rendőrség elfogta Mocsvai Elek (tölvaj néven Vajaskenyér Lekszi) közismert betörőt, akit azzal gyanúsítanak, hogy a vasúti vendéglőbetörésében tudás. Orizethe helyezték.

Orvosi hír. Dr. Vörös Sándor, a Lujza szanatórium orvososa, a székesfehérvári katonai kórház nemi osztályának egy évig orvosfőnöke, rendelkezését nemi szelbetegeknek Budai-ut 10. sz. alatt megkezdte. Salvarsan sz higanyinjekciók.

Találtak egy erszényt, melyben egy női óra is van, iga zott tulajdonosa átvetheti a szőrszőrségben.

Halotti beszéd. Halotti beszédet mondott Székesfehérváron. Nádor-utca (Kovács ház) Bejárta Szent János köz 2. Dr. Kovács Kálmán.

Harmóniumot vagy zongorát keresek megvételre. Babócsay tanító, Sárbogárd.

Itt az idő, az előfizetések megújításának s az újságok megrendelésének ideje! Kérve kerjük keresztyény testvéreinket, intézkedjenek, hogy házukba keresztyény lapok járjanak.

Nagy keresztény napilap az Alkotmány, Budapest, Szentkirályi utca 28. Ára 1 évre 22 K.

Milyen, minden dologról hiszen tudósító, a keresztény magyarok érdekeit védő napilap az Ujlap. Bpest, Szentkirályi-u. 30. Negyedévre 9 kor.

Társasági és tudományos szemlének a késtenként gazdag tartalommal megjelenő Magyar Kultura. Bpest, Horánszky-utca 20. Ára egész éve 30 kor.

A Központi Sajtóválató agitációs lapja az eleven és szókimerítő A Sajtó. Bpest, Báross-utca 34. — Egész évre 2 kor.

Ajánljuk az ujabban különösen jól szerkesztett s hetenként kiadott, vizaszi és mégt nyugvást s megerősödést hozó A Szív című hitbuzgalmi újságot. Bpest, Verespálná-utca 21. Egész évre 10 K. Városunkban is több helyen kapható például nyonként 20 fillérért.

Most, mikor mindenki megtalálja a maga helyét, keresztények ne legyünk kivábra is - oldott köve maradunk, ha az együttérés és egymásratalálás legfőbb eszközt, a sajtót elhanyagoljuk s továbbra is az ellenséges világ nézetét képviselő sajtó járszalongán engedjük magunkat vezetelni.

Bojtorján-hajszesz nagyon bevált hajapoló, erősíti a haj gyökereit s szünteti a korpaképződést. Egy füveg ára 6 korona. — Szűts Róbert gyógyszerlárában. Károly király-ter.

Dr. Pajzs szanatórium Székesfehérvár, sebészeti és belbetegeknek. — Röntgen. Zander intézet. Villanyos és szénsavas fürdő. Orvosi vegyi laboratórium, bakterológiai és vérvizsgálat.

Színház.

A Peleskei nótáriust Gaál József Gvadányi Peleskei nótáriusát után írta még a múlt század elejében, de cimszereplőjének kitűnően rajzolt jellemképevel, mulatságosan turesa bonyodalmaival és helyzeteivel a maga nativitasában még ma is egyik legpompásabb bohózatunk. A péntek esti felújítás alkalmával a közönség jobban mulatott, mint bármelyik divatos, de verszegény „modern” bohózatot vagy operét. A szereplők közül, különösen Falussy István érdemel dicsőretet nagyjait: Zajtai István józú, életteljes alakításért. Jó volt a többi szereplő is és, tel. kellene az egész nézői sorolni de a színházhoz, szűsége és a papírbány miatt nem lehetnek a szereplők részéről megköszönés, karmester és tanácsbíróknak köszönettel és tisztelettel üdvözlendő.

Vasárnap délután Planquette operettje, Ripp van Winkle kerül színré az ismert szereposztással. Este Szalma Sándorral a cimszerepben „Az Obsitos” operette van mosóron. — Hétfőn Fodor Oszkar felleptével Knoblauch nagyszerű vigjátéka. „A faun” kerül színré. Kedden Eysler bájos operettje, „A táncos grófné” kerül színré. Szerdán és csütörtökön Shakespeare világírú drámája „A velencei kalmár” van műsoron Doktor Jánossal a cimszerepben, ki együttal az előadást is rendezti.

Heti műsor: Vasárnap: d. u. Ripp van Winkle. este: Obsitos. Hétfő: Falussy István. Kedd: Táncos grófné. Szerda: Velencei kalmár. Csütört: d. u. Koldus és királyfi. este: Velencei kalmár. Péntek: Cigányszerelem. Szombat: d. u. Médi. este: Cigányszerelem. Vasárnap: d. u. Aranyvirág. este: Peleskei-nótárius.

Mozi.

Az Apolló igazgatósága közli:

Hella Moja az Apollóban. Ez a kivételes tehetséggel megáldott moziművészno amilyen megrázó a drámai szerepekben, épp olyan bájosan elragadó a vigjáték szerepekben. „Hozományvadászok” címen egy kacagató vigjáték került hétfőn és kedden bemutatásra az Apollóban, melynek főszerepét Hella Moja játsza, még pedig annyi bájjal és szeretetreméltó közvetlenséggel, hogy valóban gyönyörűsége telik benne a közönségnek. Előadások 6 és fél 8 órakor. Rendés helyarak.

Az Uránia igazgatósága közli:

A sors ökle az Uránia „Star” filmjei mind nagy-közkevdveltségnek örvendenek, ezt különösen a „Nebánt virág” és „Aphrodité” színmű képeknél látjuk. A hétfőn és kedden színré kerülő „Sors ökle” ismét egy „Star” különlegesség lesz melynek főszereplője „Carmen Kartelliere” művészno először mutatkozik be. A n. é. közönségnek itt adunk tudlára, hogy a nagy érdeklődést kellett Star filmek egy részét reprizre fogom venni. Tisztelettel Fekete Géza az Uránia tulajdonosa.

Társzerkező: ALAPMÁNDOR. Kiadó tulajdonos: SZ- FEHÉRVÁRI EGYHAZMEGYE.

APRÓHIRDETÉSEK.

Ujságelárusítókat felvetetnek a kiadóhivatalban.

Pergetelt és lésosmoz kicsinyben is kapható. Polle-mann meheszel, Pily-utca 28

Tűzkö, öngyújtó, villanyelem, ruhaszékény, és cipőkém a legolcsóbb áron árban kapható. Glaser Amur úti, női divat és rövidáru üzletében. Székesfehérvár, Kossuth-utca.

Magyetek, malacok, csodák, Széchenyi-utca 26.

Mindenestíut vagy leányt azonnal felvesz az Egyházmegyei Könyvnyomda; Szent István tér 1. Jó bejárólányt vagy mindenestí leányt keresek azonnali belépésre jó fizetéssel. Cim a kiadóhivatalban.

Két ruhaszékény, egy ágy, két fali fogás s egy úró fürdőkád eladó. Simor-utca 25. Iatt.

Takarodó uton” buzaaföld kiadó, Tudakozódn. Gyimölös utca 32.

2 szekrény és láda eladó, Jókai-utca 18. I. em.

Egy friss fejostében és egy hasastelű eladó, Vendel-u. 6.

Ötönnyök, készítését, fordítását és atalkítását ellavallom. Angeli József férfiszabó, Fazekas-u. 10.

Márk óras, ékszerész, Telyben Vászár-ter 9. Javit órákat 48 órán belül lefontosabbban, legolcsóbb árban. Órák és ékszerék legolcsóbb forrása.

Buzaföld és kaszállóret bérbe adatik. Almássy zárgondnoknál, József-utca 3.

Székesfehérvár szab. kir. város polgármesterétől. 51919. közel. sz.

A zsákolt nyerscukor árának megállapítása a 4200. 1918. M. E. számú rendelet alapján.

Határozat.

A zsákolt nyerscukor árát nagykereskedői forgalomban 319 K 50 fillérben, a fogyasztók részére pedig 340 koronában állapítom meg.

Ezen árnaknál magasabb ár nem követelhető.

Székesfehérvár, 1919. jan. 29. Lipcsey Lajos s. k. tanácsnok.

Urania-színház.

Hétfőn és kedden, február hó 3 és 4-en: STAR-film remeke! A sors ökle. Dráma 4 felv. Pótkép: A csapodár, vigjáték. TATABÁNYA, latványosság. Előadások 6 és fél 8 órakor. Rendés helyarak.

BARAKOK

és egyéb ideiglenes épületek

ÉPÜLETEK

azonnal eladók

Érdelklődők forduljanak: Dunántúli Fakereskedelmi és Ipari Részv. Társasághoz "Fazekas-u. 2. Telefon 270. sz. Ugyanott fuvarosok és munkások felvételnék. Értekezés d. e. 11-12 óráig.

Dunántúli Fakereskedelmi és Ipari Részvénrtársaság

Apolló-színház.

Hétfőn és kedden, február hó 3 és 4-en: Hella Moja főszereplésével! Hozomány-vadászok Kacagató vigj. 4 felvonásban. Pótműsor: A HALÁL KÜSZÖBÉN Dráma 2 felvonásban. Előadások 6 és fél 8 órakor. Rendés helyarak.